

26. august 2013

Salmonella Dublin – ikke kun en udfordring for besætninger med malkekvæg

Salmonella Dublin (S. Dublin) er en type af salmonellabakterier, der udelukkende findes hos kvæg. Hos kvæg kan infektion med S. Dublin være årsag til diarré, afmagring, aborter mv. Smitte med S. Dublin overføres især med gødning fra dyr til dyr. Lejlighedsvis kan smitte med S. Dublin overføres til mennesker hvor den kan give meget alvorlige sygdomsforløb. Infektion med S. Dublin har således både betydning for sundhed og produktion hos kvæg samt fødevarer sikkerheden.

Landbrug & Fødevarer, Kvæg har siden 2006 arbejdet målrettet for, at alle danske besætninger med kvæg skal være fri for S. Dublin ved udgangen af 2016. I juli 2013 er den seneste bekendtgørelse om Salmonella hos kvæg trådt i kraft. Her indføres obligatorisk salmonellabekæmpelse i alle besætninger, der ikke er i niveau 1 samt en opdeling af landet i områder med få smittede besætninger (Fyn og Sjælland mv.) og med mange smittede (Jylland mv.). Der må som udgangspunkt ikke flyttes kvæg fra området med mange smittede besætninger til området med få smittede besætninger. Desuden indføres en række andre mindre ændringer.

Salmonellaniveauet i kødkvægsbesætninger overvåges ud fra blodprøver udtaget i forbindelse med slagtning eller i besætningen. Ud fra de undersøgte prøver er alle besætninger placeret i enten niveau 1 (Sandsynligvis fri for salmonella) eller niveau 2 (Sandsynligvis smittet med salmonella). Hvis der påvises salmonellabakterier i prøver udtaget i besætninger fx i forbindelse med diarré placeres besætningen i niveau 3. Besætninger der ikke har tilstrækkeligt mange prøveresultater er placeret i niveau 2.

Stikprøver fra besætningen giver større sikkerhed for Salmonellaniveau end prøver af enkelte dyr. I en besætning smittet med S. Dublin vil en større eller mindre del af dyrene blive inficeret og måske blive smitteudskillere i løbet af uger eller måneder efter infektionstidspunktet. Der går en periode på min. 3 uger fra et dyr bliver smittet med S. Dublin, til det udvikler antistoffer mod infektionen. Derfor lægges i overvågningsprogrammet større vægt på stikprøver af flere dyr fra besætningen end på prøver fra enkelte dyr der evt. skal flyttes eller omsættes på anden vis.

Blandt besætninger, der ikke leverer mælk, er der relativt få smittede besætninger og derfor i niveau 2. På landsplan er det ca. 6% af alle besætninger, som er svarende til knap 750 besætninger på tværs af alle forskellige besætningstyper (slagtekalve, kviehoteller, små og stor kødkvægsbesætninger). Det er muligt at fastlægge din besætnings salmonellaniveau

ved at udtage blodprøver i besætningen eller ved bestilling af ekstra blodprøver i forbindelse med slagtning.

Indkøb eller sammenblanding af dyr udgør en risiko for salmonellasmitte

Indkøb af dyr fra besætninger i niveau 2 – vil altid medføre, at din egen besætning også kommer i niveau 2, da indkøbte dyr udgør en stor risiko for overførsel af smitte mellem besætninger. Husk derfor altid at undersøge salmonellaniveau før du indkøber dyr eller fører dyr retur fra fælles græsning.

Alle besætningers salmonellaniveau er tilgængelige i CHR-registret på www.glr-chr.dk.

Flytning af kreaturer fra Jylland til Fyn/Sjælland

Der er enkelte muligheder for omsætning af dyr på tværs af de nævnte salmonellaregioner. Tyre fra mælkeleverende besætninger kan fx flyttes til slagtekalvebesætninger i området med få smittede besætninger. Det drejer sig desuden om tyre indsat til individafprøvning eller dyr indsat på dyrskuer. Hvis der sker sammenblanding af dyr fra henh. området med mange og få smittede besætninger, skal besætningernes status bekræftes med prøver.

Yderligere information om salmonellakampagnen på www.salmonella.dk.

Kontakt salmonellaadministrationen på Videncentret for Landbrug, kvæg på 8740 6656 eller på mail på hkh@vfl.dk hvis du har yderligere spørgsmål.